

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Ndob/18/2021
Identifikačné číslo spisu: 4121203274
Dátum vydania rozhodnutia: 19.01.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:4121203274.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Bc. W. L., narodeného XX.XX.XXXX, bytom U., XXX XX M., W., zastúpeného ULC Čarnogurský s.r.o., so sídlom Tvarožkova 5, 814 99 Bratislava, IČO: 35 975 016, proti žalovanému ACS Plyn s.r.o., so sídlom Družstevná 1090/86, 956 17 Solčany, IČO: 35 972 360, zastúpenému AG LEGAL s.r.o., so sídlom Landererova 8, 811 09 Bratislava, IČO: 50 326 511, o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladných opatrení, o nesúhlase Okresného súdu Bratislava V s postúpením veci Okresným súdom Nitra, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na rozhodnutie o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladných opatrení je Okresný súd Nitra.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra listom z 27. septembra 2021 postúpil spor v zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 v spojení s § 40 a § 22 ods. 1 písm. a/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) Okresnému súdu Bratislava V ako súdu kauzálne príslušnému, odkazujúc pritom na námietku žalovaného z č. l. 1004 spisu.

2. Okresný súd Bratislava V s postúpením sporu nesúhlasil a v zmysle § 43 ods. 2 CSP predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) ako súdu spoločne nadriadenému na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti. Na odôvodnenie nesúhlasu uviedol, že kauzálna príslušnosť Okresného súdu Bratislava V nie je daná, pretože žalovaný má sídlo v obvode Krajského súdu v Nitre, preto kauzálne príslušným súdom v zmysle § 22 písm. d/ CSP je Okresný súd Nitra.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Nitra a Okresnému súdu Bratislava V (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava V s postúpením sporu Okresným súdom Nitra je dôvodný.

4. Podľa ustanovenia § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia

je príslušný okresný súd (§ 324 ods. 2 CSP).

5. Ustanovenia o neodkladnom opatrení sa použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie (§ 344 CSP).

6. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

7. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

8. Podľa ustanovenia § 22 písm. d/ CSP, na konanie v sporoch týkajúcich sa zmeniek, šekov alebo iných cenných papierov, vrátane sporov týkajúcich sa zmenkových protestov je príslušný Okresný súd Nitra, pre obvod Krajského súdu v Nitre.

9. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

10. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu.

11. Ak súd, ktorému bol spor postúpený s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané (§ 43 ods. 2 CSP).

12. Z návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladných opatrení vyplýva, že tento bol podaný pred začatím konania vo veci samej a žalobca sa ním domáha ochrany nároku zo zmenky, vystavenej obchodnou spoločnosťou Arca Investments, a.s., so sídlom Plynárenská 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 35 975 041. Okresný súd Nitra, na ktorý bol predmetný návrh podaný, vydal dňa 12. apríla 2021 uznesenie pod č. k. 28CbZm/4/2021-418, ktorým podanému návrhu vyhovel a výrokom I. nariadil zabezpečovacie opatrenie, ktorým v prospech žalobcu zriadil záložné právo na akcie žalovaného v spoločnosti Nitrianska teplárenská spoločnosť, a.s. (v skratke NTS, a.s.), so sídlom Janka Kráľa 122, 949 01 Nitra, IČO: 36 550 604, a to 49 ks akcií v menovitej hodnote 82.984,79 eur jednej akcie, podoba akcií: listinné, forma: akcie na meno, na zabezpečenie pohľadávky žalobcu vo výške 3.060.000,- CZK s prísl. titulom dosiaľ neuhradenej zmenkovej sumy z vlastnej zmenky č. 18818, vystavenej Arca Investments, a.s., so sídlom Plynárenská 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 35 975 041 „bez protestu“ dňa 31.01.2020, a to až do momentu právoplatného zrušenia tohto zabezpečovacieho opatrenia. Vo výroku II. Okresný súd Nitra nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému ako akcionárovi spoločnosti Nitrianska teplárenská spoločnosť, a.s. (v skratke NTS, a.s.), so sídlom Janka Kráľa 122, 949 01 Nitra, IČO: 36 550 604 povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k nakladaniu s akciami žalovaného, a to 49 ks akcií v menovitej hodnote 82.984,79 eur jednej akcie, podoba akcií: listinné, forma: akcie na meno v spoločnosti Nitrianska teplárenská spoločnosť, a.s. (v skratke NTS, a.s.), so sídlom Janka Kráľa 122, 949 01 Nitra, IČO: 36 550 604, a to až do momentu právoplatného zrušenia tohto neodkladného opatrenia. Vo výroku III. Okresný súd Nitra nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému ako akcionárovi spoločnosti Nitrianska teplárenská spoločnosť, a.s. (v skratke NTS, a.s.), so sídlom Janka Kráľa 122, 949 01 Nitra, IČO: 36 550 604 povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktorými by previedol vlastnícke právo k akciám žalovaného, a to 49 ks akcií v menovitej hodnote 82.984,79 eur jednej akcie, podoba akcií: listinné, forma: akcie na meno v spoločnosti Nitrianska teplárenská spoločnosť, a.s. (v skratke NTS, a.s.), so sídlom Janka Kráľa 122, 949 01 Nitra, IČO: 36 550 604, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra, Oddiel: Sa, Vložka číslo: 10192/N, a to až do momentu právoplatného zrušenia tohto neodkladného opatrenia. Zároveň poučil žalovaného o možnosti podať žalobu vo veci samej voči žalobcovi o zrušenie zabezpečovacieho opatrenia, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené (výrok IV.) a priznal žalobcovi nárok na

náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením (výrok V.).

13. Uznesenie Okresného súdu Nitra napadol žalovaný odvolaním, ktorého súčasťou bola aj námietka nepríslušnosti Okresného súdu Nitra na konanie a rozhodnutie v predmetnej veci. Poukázal na to, že Civilný sporový poriadok neupravuje miestnu príslušnosť súdu na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného (zabezpečovacieho) opatrenia, v dôsledku čoho je potrebné postupovať podľa právnej teórie a ustálenej súdnej praxe, podľa ktorej je na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného (zabezpečovacieho) opatrenia príslušný okresný súd, ktorý je miestne príslušný na konanie vo veci samej. Podľa názoru žalovaného je zrejmé, že predmetom sporu vo veci samej (za predpokladu že bola alebo bude podaná žaloba vo veci samej) je tvrdená pohľadávka voči spoločnosti Arca Investments, a.s., ktorá má žalobcovi vyplývať z titulu neuhradenej zmenkovej sumy zo zmenky, a teda ide o spor týkajúci sa zmenky. Poukázal na to, že spoločnosť Arca Investments, a.s. má sídlo na adrese Plynárenská 7/A, 821 09 Bratislava, t. j. v obvode Krajského súdu v Bratislave, pričom v zmysle § 22 písm. a/ CSP platí, že na konanie v sporoch týkajúcich sa zmeniek, šekov alebo iných cenných papierov, vrátane sporov týkajúcich sa zmenkových protestov je príslušný Okresný súd Bratislava V, pre obvod Krajského súdu v Bratislave. Keďže predmetný návrh na nariadenie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia nemá povahu návrhu na začatie konania vo veci samej, podľa názoru žalovaného nie je možné od neho odvodzovať povahu predmetu sporu. Súdom príslušným na konanie a rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného a zabezpečovacieho opatrenia je Okresný súd Bratislava V, a to z dôvodu jeho kauzálnej príslušnosti, ktorá je daná skutočnosťou, že predmetom sporu vo veci samej je tvrdená pohľadávka voči spoločnosti Arca Investments, a.s., ktorá má žalobcovi vyplývať z titulu neuhradenej zmenky a zároveň zabezpečovacie opatrenie a neodkladné opatrenia majú zabezpečovať práve predmetnú zmenkovú pohľadávku. Rovnakú námietku nepríslušnosti Okresného súdu Nitra vzniesol žalovaný aj v neskoršom elektronickom podaní zo dňa 2. augusta 2021, kde na podporu svojej (skôr uvádzanej) argumentácie poukázal na právny názor Krajského súdu v Bratislave vyjadrený v jeho uznesení č. k. 4Ncb/4/2021-443 zo dňa 18. júna 2021, ktorým Krajský súd v Bratislave rozhodol o príslušnosti Okresného súdu Bratislava V na konanie o nariadenie neodkladných a zabezpečovacích opatrení za účelom zabezpečenia pohľadávok žalobcu voči spoločnosti Arca Investments, a.s. zo zmeniek.

14. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre (ako súd odvolací) uznesením č. k. 26CoZm/3/2021-975 z 24. júna 2021 uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 28CbZm/4/2021-418 z 12. apríla 2021 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Nitra na ďalšie konanie. Dôvodom kasačného rozhodnutia bola skutočnosť (zistená odvolacím súdom z úradnej povinnosti v zmysle § 380 ods. 2 CSP), že na vydanie odvolaním napadnutého uznesenia neboli splnené procesné podmienky, konkrétne podmienka predloženia riadneho splnomocnenia, oprávňujúceho advokátsku kanceláriu, ktorá v mene žalobcu podala návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladných opatrení, na zastupovanie žalobcu. Po zistení uvedenej procesnej vady sa odvolací súd už nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého uznesenia, ktorým bolo vecne rozhodnuté o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladných opatrení, ani odvolateľom namietanou nepríslušnosťou Okresného súdu Nitra na konanie a rozhodnutie o predmetnom návrhu. Po vrátení veci na ďalšie konanie mal Okresný súd Nitra (ako predbežnú právnu otázku) ustáliť, či návrh podaný v mene žalobcu bez splnomocnenia je alebo nie je podaním vo veci samej (prípadne v akej časti) a v závislosti od toho zvoliť ďalší procesný postup, t. j. buď odstraňovať vadu návrhu (spočívajúcu v nepripojení splnomocnenia pre advokáta), ktorý je podaním vo veci samej (§ 129 v spojení s § 161 ods. 3 a § 354 CSP), alebo v prípade, ak návrh nie je podaním vo veci samej, tento (ak nedôjde k zmene týkajúcej sa podstatných skutočností, na ktorých je založené rozhodnutie odvolacieho súdu) odmietnuť podľa § 327 CSP.

15. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca sa domáha nariadenia zabezpečovacieho opatrenia a neodkladných opatrení v spore týkajúcom sa zmenky, a to ešte pred začatím konania vo veci samej. Skutočnosť, že o predmetnom návrhu by mal konať a rozhodovať kauzálne príslušný súd v zmysle § 22 CSP nespochybňoval ani samotný žalovaný. Okresný súd Nitra po vrátení veci odvolacím súdom na ďalšie konanie postúpil spis Okresnému súdu Bratislava V s poukazom na námietku žalovaného, z čoho je zrejmé, že sa stotožnil s argumentáciou žalovaného, ktorý poukazoval na to, že prípadný spor vo veci

samej sa bude viesť proti spoločnosti Arca Investments, a.s., ktorej sídlo je v obvode Krajského súdu v Bratislave, z čoho následne vyvodzoval, že na konanie a rozhodnutie o predmetnom návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladných opatrení je kauzálne príslušný Okresný súd Bratislava V v zmysle § 22 písm. a/ CSP.

16. S vyššie uvedeným názorom sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožnil, poukazujúc na to, že právna úprava Civilného sporového poriadku upustila od koncepcie, v zmysle ktorej poskytovanie predbežnej ochrany nasleduje konanie vo veci samej. Keďže navrhované zabezpečovacie a neodkladné opatrenia sa nevyhnutne nemusia spájať s konaním vo veci samej, pre určenie príslušnosti súdu nie je určujúca spojitosť so sídlom spoločnosti Arca Investments, a.s. (zmenkového dlžníka), ktorá navyše nie je ani stranou sporu. Tiež z uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Ncb/4/2021-443 z 18. júna 2021, na ktoré sa odvoláva žalovaný, nevyplýva, že tento súd určil kauzálnu príslušnosť Okresného súdu Bratislava V s prihliadnutím na sídlo zmenkového dlžníka, resp. vystaviteľa vlastnej zmenky (spoločnosti Arca Investments, a.s.).

17. Pri existencii kauzálnej príslušnosti je miestne príslušným súd, ktorý je zároveň kauzálne príslušným v danej veci. Keďže CSP nemá žiadne špeciálne ustanovenia, podľa ktorých by sa určil kauzálne príslušný súd v prípade, ak nie je zároveň aj miestne príslušným súdom, určujúcim bude, do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu (obvodu krajského súdu) spadá inak všeobecne určený miestne príslušný súd. Kauzálna príslušnosť tak v tomto prípade nahradí miestnu príslušnosť. Z tohto dôvodu treba vychádzať najskôr z ustanovení CSP upravujúcich miestnu príslušnosť súdov a následne určiť, či takto určený miestne príslušný súd je vo veci súčasne aj kauzálne príslušným, prípadne do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu takto určený miestne príslušný súd spadá (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 9Ndc/12/2020 z 23. septembra 2020).

18. Pri určení konkrétneho kauzálne príslušného súdu v zmysle § 22 CSP je teda potrebné (s prihliadnutím na článok 4 ods. 1 Základných princípov CSP) vychádzať z ustanovení o všeobecnej miestnej príslušnosti (§ 13, § 15 ods. 1 CSP). Keďže žalovaný má sídlo v obvode Krajského súdu v Nitre, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný Okresný súd Nitra, ktorý je všeobecným súdom žalovaného (právnickej osoby), pričom uvedený súd je aj kauzálne príslušným súdom na konanie v sporoch týkajúcich sa zmienek v zmysle § 22 písm. d/ CSP pre obvod Krajského súdu v Nitre.

19. S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že príslušným súdom na rozhodnutie o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladných opatrení je Okresný súd Nitra (§ 324 ods. 2, § 344, § 13, § 15 ods. 1, § 22 písm. d/ CSP).

20. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.